

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej

Cena prenumeraty:
Miesięcznie Mk. 160
na prowincji „ 170

UWAGA: Prenumeratę, oraz wszelkie należności przesyłane pocztą, należy adresować jak następuje:
PAWEŁ URBANIAR
Łódź, Przejazd Nr. 3,
„Praca”.

Administracja otwarta od g. 9 rano
..... do 7 wieczorem. ....

Redaktor przyjmuje wa wtorki i piątki
..... od 6 — 7 wieczorem. ....

Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności od 6—8 wiecz. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Przed tekstem mk. 40.—
w tekście mk. 50.— reklamy mk. 25.—, nekrolog mk. 20.—, komunikaty mk. 25, zwyczajne mk. 12 za wiersz nemparelowy jednołamowy.

Ogłoszenia drobne 4.— za wyraz, dla poszukujących pracy 2.—

Ogłoszenia zamiejscowe o 50 proc. drożej. — Zagraniczne o 100 proc. drożej. Ogłoszenia nadysyłane po g. 8 wiecz. 10 proc. drożej.

Redakcja i administracja Przejazd Nr. 8.

TELEFON Nr. 32.

Konto czekowe P. K. 0.60143

Prenumeratę i ogłoszenia dla pisma „Praca” przyjmuje Biuro pism A. Zatorski, w Pabjanicach, Zamkowa Nr. 15.

Kino-Teatr
Nowości
Piotrkowska
róg Główniej.

Wspaniale inscenizowany dramat w 5 częściach z życia przemysłowców z niezrównaną tragiczną włoską Franceską Bertini w roli głównej p. t.

„GNIEW”

Okolice Trentino

Aktualne zdjęcia z frontu włoskiego. Obraz powyższy jest jednym z najwspanialszych.

Kino-Teatr
Nowości
Piotrkowska
róg Główniej.

Ucieczka przed sprawiedliwością.

Znana decyzja Rady Najwyższej, przekazująca sprawę górnośląską do zaopiniowania Radzie Ligi Narodów, została powzięta oczywiście z inicjatywy i pod naciskiem p. Lloyd George'a, który podobno—zdolał zjednać dla tego pomysłu delegatów włoskich i japońskich. Takie obrót sprawy, lędnący niewątpliwie pierwszem zwycięstwem, a raczej zapowiedzią zwycięstwa angielskiego punktu widzenia w likwidacji sporu o G. Śląsk, wzbudził w Polsce i wśród jej przyjaciół nastroj najgłębszych obaw i najwyższego niepokoju.

Moment niebezpieczeństwa powyższej uchwały Rady Najwyższej, uchwały, będącej w swej treści sprytnym wybiegiem dyplomatycznym, tkwi bynajmniej nie w tej zwłoce, jaka niewątpliwie okaże się potrzebną dla powzięcia opinii przez Radę Ligi Narodów. Przebiegłe posunięcie p. Lloyd George'a opiera się na doleko głębszych i istotniejszych rachubach—i te właśnie rachuby są nieuniknionym—zdaje się—związaniem naszej klęski.

Jak wiadomo z przebiegu obrad Rady Najwyższej w kwestji górnośląskiej, pomiędzy p. Briandem a p. Lloyd George'm ujawnia się zasadnicza różnica zdań, której zatrześć nie mogły dziesiątki, coraz głupszych i śmieszniejszych projektów „kompromisowych”, sprzecznych zresztą całkowicie zarówno z Traktatem Wersalskim, jak z wynikami plebiscytu. Stało się jasnym, że o zgodnym wyroku Rady Najwyższej, przynajmniej w obecnym stanie rzeczy, mowy być nie może. Ponieważ zaś wszelkie uchwały Rady Najwyższej zapadać muszą jednomyślnie i żaden z jej członków nie może być przegłosowany przez pozostałych, spór p. Brianda z p. Lloyd George'm sprowadzał obrady w jakiś impasse, groził zerwaniem konferencji i zachwianiem sojuszu anglo-francuskiego. Wówczas premier angielski, który się poraz pierwszy występuje w roli generalnego mandarynsa kupców i giełdjarzy Anglii i Niemiec, podsunął swój plan dowcipny, przyjęty przez Radę wobec wytworzonej sytuacji bez wyjścia.

Dowcip pomysłu dyplomatów angielskich polega na wyrachowa-

niu następującem. Rada Ligi Narodów wydaje swe uchwały i opinie—w przeciwieństwie do Rady Najwyższej—zwykłą większością głosów. Kto rządzi w Radzie Ligi i kto ma w niej zawsze posłuszną większość głosów, o tem wie najlepiej Polska, uzależniona niestety od salomonowych sądów Ligi Narodów na terenie spraw gdańskiej i wileńskiej. Jak więc wypadnie „opinia” Rady Ligi, którą zresztą podyktuje zgóry Londyn,—co do tego nie można chyba mieć żadnych złudzeń i wątpliwości.

Wprawdzie powzięte ostatecznej decyzji co do przeprowadzenia granicy polsko-niemieckiej na G. Śląsku należy nadal do Rady Najwyższej, ale przecież już teraz krążą dobrze uzasadnione pogłoski, że najwyższy organ koalicyjny ograniczy swą rolę jedynie do zaaprobowania i usankcjonowania owej opinii Ligi Narodów. Tembardziej chętnie i skwapliwie uczyni to p. Lloyd George i jego polityczni satelici, gdy opinia wysokich arbitrów wypadnie—w co nie należy wątpić na korzyść Niemców. Oto jest angielska fair play, o której wspomnieli p. Lloyd George'a w swej historycznej mowie z dn. 13-go maja b. r.

Naturalnie, że brytyjczy męzo wie stanu znajdują później zawsze dość czasu i—powiedzmy—zręczności, aby podyktowany przez się wyrok, niosący Polsce gwałt, krzywdę i niesprawiedliwość zasłonić parawanem autorytetu Ligi Narodów, tego rzekomego „zbiorowego sumienia ludzkości”—a tradycyjne hasło polityki angielskiej: wszystko dla business'u—przystroić w kwiaty frazesów o rzekomych prawach Niemców do Śląska o względach na odbudowę gospodarczą Europy itp.

Musimy stwierdzić z całą otwartością, że ostatni fortel Rady Najwyższej stwarza dla Polski w sprawie rozgraniczenia G. Śląska widoki jak najgorsze. Stało się to z wyłączenia winy i chęci delegatów angielskich, którzy wystąpili bez obłonek w charakterze sprzymierzeńców zwyciężonych Niemiec, a wrogów silnej i niezależnej Polski.

Oczywiście na rozpaczliwe opuszczenie rąk nie może być miejsca. Trzeba wyczerpać energję do

granic ostatecznych i starać się, aby Rada Ligi Narodów zechciała, choćby w stopniu minimalnym, zrozumieć i uwzględnić nasze interesy. Nadzieje nasze wątłe są i słabe,—być może jddnak, że p. Lloyd George straci nieco ze zwykłej mu zwady i pewności siebie, jeśli szczęśliwym zbiegiem okoliczności przybędą nam w sukurs nieoczekiwani sprzymierzeńcy w rodzaju p. de Valera lub Kemala-Paszy.

B. D.

Kronika polityczna.

Rozłam wśród Biskupów.

„Kurjer Lwowski” otrzymuje od swego korespondenta warszawskiego wiadomość, że na tle wypadków w Zjednoczeniu Ludowem wśród episkopatu powstało rozdzielenie. Z jednej strony stanął arc. Teodorowicz i bisk. Łosiński, z drugiej zaś arc. Kąkowski i bisk. Zdzitowiecki. Rozdzielenie to jest dość silne, tak, że może w sposób decydujący zaważyć na stanowisku kleru w stosunku do aktualnych zagadnień politycznych.

Utworzenie nowego gabinetu ukraińskiego.

Z Tarnowa komunikują, że Rada Republiki Ukraińskiej została ostatecznie rozwiązana. Uformowany został nowy rząd na czele którego stanął Nilipczuk, piastując jednocześnie tekę ministra skarbu; ministrem sprawiedliwości został Bagriowski, ministrem spraw wewnętrznych i rolnictwa—A. Kowalewski, ministrem wyznań—Ohienko. Trzech pierwszych należy do partji ludowo-republikańskiej. Ohienko jest bezpartyjny. B. premier Lewicki, jak komunikują stracił wszelkie wpływy w kołach ukraińskich.

Pomoc dla głodnych Polaków w Rosji.

Gdy Polska wraz z innymi państwami przystąpiła do akcji ratunkowej na rzecz głodnych w Rosji, tembardziej nie powinna zapomnieć, że w bolszewji giną z głodu tysiączne rzesze Polaków. Jak ta pomoc jest konieczną, zwraca uwagę w „Kurjerze Warszawskim” pan S. Smoleński, który w lipcu b. r. powrócił z Rosji.

Według jego relacji tysiączne tłumy Polaków obiegają „Centrowak” w Moskwie, błagając, aby ich jaknajprędzej wysłano do Polski. Tłumy te odczuwają obecną i widzą zbliżającą się jeszcze większą katastrofę żywiołową. Wyędźniali, wyczerpani, są w położeniu tragicznem. Niestety, jak zapewnia p. Smoleński, znający warunki reewakuacji, tylko cząstka Polaków może być przed zimą odesłana do Ojczyzny. Ołbrzymia większość pozostanie w Rosji wydana na łup mrozów i głodu. Tym Polska powinna przedewszystkiem pospieszyć z pomocą.

Niezależnie od ogólnej akcji ratunkowej na rzecz głodnych w Rosji, musi być zorganizowana specjalna pomoc na rzecz naszych rodaków, którzy dotychczas nie mogą się wydostać z wiewienia rosyjskiego. I tu powinien akcję ująć w swoje ręce rząd, a całe społeczeństwo winno pospieszyć z pomocą.

Bogactwo trójkąta przemysłowego na Śląsku.

Niechętny nam angielski dziennik „Daily Telegraph” (własność spółki żydowskiej) pisze o bogactwie obszaru przemysłowego:

„Ten niewielki, bo zaledwie 250 klm. kw. zajmujący trójkąt przemysłowy, Tarnowice—Gliwice—Katowice, wzbudził tak wielką pożądlivość w Polaków wskutek niebyswalego zaniechania ich własnego przemysłu górniczego. Jest niepodobieństwem obliczyć z całą dokładnością wysokość kapitałów, tkwiących w tym okręgu niewielkim, gdzie każdy grosz jest niemiecki. Czynniki kompetentne przyjmują, iż suma ogólna dosięga miljarða stu milionów w złocie marek niemieckich, czyli 55 milionów funtów angielskich. Według dzisiejszego kursu wymiany wynosiłoby to w polskich markach 375 miliardów, czyli że wypadłoby około 15 tysięcy marek polskich na głowę każdego mieszkańca Polski, wliczając w to kobiety i dzieci. Stąd właśnie bierze źródło swoje niepokromiona chciwość położenia ręki na tych skarbach”.

Dla angielskiego dziennika nie istnieją narodowe prawa Polski do starej polskiej dzielnicy, ani dążenie Polaków górnośląskich do połączenia się z ojczyzną. Chciwi Polacy chcą poprostu obrabować bogatych i uczelnych Niemców...

Ruch zarobkowy.

Po strajkach.

Po zlikwidowaniu strajku metalowców wszystkie fabryki pracują w szybkim tempie. Przemysłowcy mają znaczne zamówienia i niektóre zakłady przystępują do rozszerzenia produkcji. Strajk trwa tylko w fabrykach koronek, sznurówadeł i tasiemek, gdzie fabrykanci nie załatwili żądań glanserów.

Zażegnanie strajku półczoszników.

W inspektoracie pracy odbyła się wspólna konferencja przedstawicieli Stowarzyszenia fabrykantów wyrobów półczoszników miasta Łódzi i przedstawicieli półczoszników.

Półczosznicy wystawili żądania podwyżki całkowitej płacy w wysokości 80 proc., natomiast fabrykanci pomijają formę podwyżki procentowej zaproponowali podwyżkę progresywną dodatku w stosunku do kategorii pracow-

wagonu w drodze do jednego z wagonów... Wycieczka do jednego z wagonów...

Zjazd syndykatów dziennikarskich.

LWOW, 18. W zjeździe polskich syndykatów dziennikarskich i pokrewnych...

Bierny opór przeciw powinności wojskowej w Małopolsce.

LWOW, 19-go. — Rozporządzeniem Ministerstwa spraw wojskowych...

się do przeglądu wojskowego w czasie od 25 lipca do 16 sierpnia b. r. Chociaż...

Zakończenie strajku tkaczy w Białymstoku.

BIAŁYSTOK, 18. W dniu 15 b. m. doszło tu do porozumienia między Związkami przemysłowców...

Z kraju.

— Ile mamy teatrów w Polsce? Do chwili obecnej na ziemiach polskich istnieje 34 stałych teatrów...

Liczba ta bynajmniej nie jest wystarczająca, bowiem liczne inne centra miejskie...

— Halberstadt wypuszczony za kaucją. Znany spekulat walutowy Jakób Halberstadt...

— Bestjałskie zamordowanie pary małżeńskiej. W miejscowości Salutów koło Wielunia...

— Nowe kopalnie w Zagłębiu. Na zadaniach węglowych dzierżawionych od T-wa Przem. Gór. „Flora” w Dąbrowie...

— Wzmocnienia ochrony granicy. Celem wzmocnienia ochrony granicy wschodniej...

ogłoszono werbunek byłych kawalerzystów z których zostanie utworzony oddział policji...

Ruch robotniczy zagranicą.

Bezrobocie w Ameryce wciąż wzrasta.

(Tylko produkcja środków spożywczych nie obniża się).

Zastój w przemyśle amerykańskim, datujący się od zakończenia wojny, staje się coraz groźniejszy.

Z danych, które ogłosił amerykański departament pracy, wynika, że bezrobocie w ciągu miesiąca czerwca...

Ubytek pracy zaznaczył się we wszystkich gałęziach przemysłu, z wyjątkiem produkcji żywnościowej...

Z życia organizacji N. P. R.

Zobranie prezydium.

Dziś, 19 bm., o godz. 8 wiecz., odbędzie się zebranie prezydium.

Kino „DOLINA SZWAJCARSKA” ul. Sienkiewicza 40.

Dziś! Arcydzieło sztuki kinematograficznej. Monumentalny sensacyjny dramat w 6 częściach p. t. Dziś!

„ANGELO” (Tajemnica zamku Drachenegg).

Początek o godz. 6-oj, w soboty o godz. 4-oj, w święta o godz. 3-oj.

UWAGA: W dni powszednie ceny miejsc niskie. W soboty, niedziele i święta podwyższone.

Nwajwiększe w naszym mieście Kino-Popularne Konstantynowska 13.

Dla dzieci i młodzieży dozwolone. Pierwszy raz w Łodzi!

Każdy powinien przyjść i zobaczyć potężne arcydzieło z dnia 11 listopada 1918 r. p. t. Idziem do ciebie, Polsko, matko nasza

Dramat w 5 częściach według scenariusza p. Niny NIOVILLI. W rolach głównych: p. Zofia Gemblińska i Stanisław Gauszkoński.

Letni i zimowy teatr „SCALA”

Dyr. S. KUPERMAN. Wesoła czynna od 5 po poł.

Dziś i codziennie o g. 8.30 wiecz. — Program № 7. Zapełnia nowe siły: Józefa Borowska, E. Reden, Redenowa, M. Podolska, F. Koniuszyńska...

W niedzielę dnia 21 b. m. o godz. 9 rano w Sali Pol. Zw. Zaw. odbędzie się Ogólne Zebranie członków Zw. Metalowców Zjed. Zaw. Polskiego...

Dyrekcja Gimnazjum Filologicznego T-wa „Oświata” im. ks. Ign. Skorupki w Łodzi, ul. ks. Skorupki (Placowa) № 13

Lecznica chorób zębów Lekarza-dentysty H. PRUSS 145. Piotrkowska 145. Dla klasy robotniczej. Za plombowanie oraz wprawianie zębów opłata podług taksy.

Ogłoszenia drobne. Dr. med. Gustawa Zand-Tenenbaumowa. ZIELONA № 3. Choroby kobiece i akuszeria. Przejmuje od 3 do 6 po poł.

Krawczyk Anna zagubiła paszport niemiecki, wydany w gm. Podolin. 2921-1. Lugowskiej Mariannie i córce Janinie skradziono legitymację wólczej jazdy tramwajowej...